

Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμος - Σκέψεις καρδιάς και ευγνωμοσύνης

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας

• Του Μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας, κ. Ειρηναίου

Υπάρχουν άνθρωποι που περνούν από τη ζωή μας και άλλοι που με την παρουσία και τον λόγο τους, αφήνουν μέσα μας αποτύπωμα που ο χρόνος δεν σβήνει. Συχνά χρειάζονται χρόνια για να αντιληφθούμε πόσο βαθιά η παρουσία τους έχει επηρεάσει τη δική μας πορεία. Ένα τέτοιο πρόσωπο για μένα είναι ο Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμος, ο Ποιμενάρχης της ιδιαίτερης πατρίδας μου.

Τον γνώρισα όταν ήμουν παιδί και εκείνος διάκονος, δίπλα στον κοινό μας Γέροντα, τον από Αλεξανδρουπόλεως και μετέπειτα Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης, κυρό Άνθιμο. Μάθαμε από εκείνον να βλέπουμε την Εκκλησία όχι ως ιδέα, αλλά ως τρόπο ζωής. Αργότερα αρκετοί λάβαμε από τα χέρια του τη χάρη της Ιερωσύνης. Ανάμεσά μας και ο σημερινός Μητροπολίτης Άνθιμος.

Τα χρόνια πέρασαν. Ο Γέροντάς μας κλήθηκε να αναλάβει την ποιμαντορία της Θεσσαλονίκης και ενθρονίστηκε στις 18 Ιουνίου 2004. Στις 6 Οκτωβρίου του ίδιου έτους, η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος εξέλεξε τον τότε Πρωτοσύγκελλο π. Άνθιμο Κουκουρίδη ως διάδοχό του στον Μητροπολιτικό Θρόνο της Αλεξανδρουπόλεως. Στις 9 Οκτωβρίου, στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Αθηνών, τελέστηκε η εις Επίσκοπον χειροτονία του Μητροπολίτου Άνθιμου από τον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο κυρό Χριστόδουλο και Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ελλάδος. Αμέσως μετά την ενθρόνισή του μου εμπιστεύθηκε τη θέση του πρώτου συνεργάτη του.

Για δεκαεννέα χρόνια ζήσαμε από κοντά την καθημερινότητα μιας Μητροπόλεως, με χαρές, δυσκολίες, αποφάσεις και ανάγκες. Εκεί γνώρισα βαθύτερα όχι μόνο τον τρόπο με τον οποίο σκέπτεται και αποφασίζει, αλλά κυρίως τον τρόπο με τον οποίο κοιτάζει τον άνθρωπο. Η συνεργασία έγινε εμπιστοσύνη, η εμπιστοσύνη μαθητεία και η μαθητεία πνευματική σχέση. Μετά τον μακαριστό Γέροντά μας, ο Μητροπολίτης Άνθιμος έγινε για μένα ο δεύτερος πνευματικός μου πατέρας.

Σήμερα, σε μια ξεχωριστή ημέρα για τον ίδιο και για την τοπική εκκλησιαστική ιστορία της Αλεξανδρούπολης, δεν θέλω να απαριθμήσω έργα και σταθμούς. Θέλω να καταθέσω όσα κράτησα από την πολύχρονη παρουσία και τη μαθητεία κοντά του.

Είναι ένα ανήσυχο και δημιουργικό πνεύμα. Δεν επαναπαύεται σε όσα έχουν γίνει ούτε του αρκεί η διατήρηση των πραγμάτων. Αναζητά, σκέπτεται, δημιουργεί και ανοίγει νέους δρόμους. Η στασιμότητα δεν του ταίριαξε ποτέ.

Η σχέση του με την τοπική κοινωνία δεν είναι τυπική. Χαρακτηρίζεται από εγρήγορση, διάκριση και διάθεση ουσιαστικής ακρόασης. Παρακολουθεί τις μεταβολές της εποχής, αφουγκράζεται τους προβληματισμούς που γεννώνται και επιδιώκει η εκκλησιαστική παρουσία να βρίσκεται κοντά στις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων. Έτσι αντιλαμβάνεται την ποιμαντική όχι ως διαχείριση μιας δεδομένης πραγματικότητας, αλλά ως διαρκή έξοδο προς τον άνθρωπο, κατά το αγιογραφικό κείμενο, «περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας».¹

Ιδιαίτερη θέση στην ποιμαντική του φυσιογνωμία έχει η λειτουργική του παρουσία. Η γνώση του Τυπικού, η ακρίβεια και η ευπρέπεια φανερώνουν ουσιαστική λειτουργική παιδεία. Από το Θυσιαστήριο ξεκινά η ποιμαντική και στο Θυσιαστήριο επιστρέφει.

Σημαντικό γνώρισμα της διακονίας του αποτελεί και ο τρόπος με τον οποίο αρθρώνει τον εκκλησιαστικό λόγο στον δημόσιο χώρο. Δεν αποφεύγει τα δύσκολα

ερωτήματα ούτε επιλέγει έναν λόγο απομακρυσμένο από τις πραγματικές αγωνίες της εποχής. Μιλά με σαφήνεια, θεολογική ευθύνη και ποιμαντικό μέτρο, έχοντας επίγνωση ότι ο λόγος αποτελεί κατεξοχήν μέσο πνευματικής οικοδομής και θεραπείας του ανθρώπου.² Παράλληλα, επιδιώκει ο λόγος αυτός να διατηρεί το ήθος της εκκλησιαστικής μαρτυρίας, σύμφωνα με την αποστολική προτροπή: «ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ῥτυμένους».³

Το ίδιο πνεύμα αποτυπώνεται και στο φιλανθρωπικό και κοινωνικό έργο της τοπικής Εκκλησίας, το οποίο φέρει ευδιάκριτα το προσωπικό ποιμαντικό του αποτύπωμα. Το Ιωακείμειο Εκκλησιαστικό Γηροκομείο, το Σταυρίδειο Ίδρυμα Χρονίως Πασχόντων «Ο Άγιος Κυπριανός» και ο Φοιτητικός Ξενώνας «Ο Άγιος Στέφανος» εκφράζουν έμπρακτα τη μέριμνα για τον άνθρωπο. Παράλληλα, ο Ραδιοφωνικός Σταθμός «Ελπίδα 96,1» μεταφέρει στα σπίτια των ανθρώπων έναν λόγο εκκλησιαστικό και ελπιδοφόρο. Σε όλα αυτά διακρίνεται ένας συγκεκριμένος τρόπος ποιμαντικής: η Εκκλησία να μη μένει μακριά από τη ζωή, αλλά να βρίσκεται κοντά στον άνθρωπο και στις πραγματικές ανάγκες του.

Ένα ακόμη γνώρισμα που εκτιμώ είναι η ειλικρίνειά του. Δεν αγαπά τις μισές λέξεις ούτε τις βολικές ασάφειες. Έχει άποψη και δεν φοβάται να την εκφράσει. Μπορεί κανείς να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει μαζί του, κανείς όμως δεν δυσκολεύεται να καταλάβει τι πραγματικά πιστεύει. Πάντα μου έλεγε: «Ο καθαρός λόγος έχει κόστος, αλλά είναι προτιμότερος από μια σιωπή που βολεύει, αρκεί η αλήθεια να λέγεται “ ἐν ἀγάπῃ ”».⁴

Τελευταίο γνώρισμα στο οποίο θέλω να σταθώ είναι το χαμόγελό του. Το απλό, ανθρώπινο και αβίαστο χαμόγελο που καταργεί αποστάσεις και δημιουργεί οικειότητα. Μιλά απλά, ακούει, έχει χιούμορ και θυμάται πρόσωπα. Γνωρίζει βαθιά την ιστορία του τόπου και τις ιστορίες των ανθρώπων του. Δεν χρειάζεται να επιδιώξει την εγγύτητα με τον άνθρωπο· την έχει στον τρόπο του. «Γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν».⁵

Σήμερα, έχοντας και εγώ την ευθύνη μιας τοπικής Εκκλησίας, κρατώ δύο βασικά στοιχεία από όσα έζησα κοντά του. Πρώτον, ο ποιμένας χρειάζεται την τόλμη να είναι αληθινός, να έχει καθαρό λόγο και ανοιχτή καρδιά. Δεύτερον, ο αληθινός πνευματικός πατέρας δίνει στον άλλο χώρο να ωριμάσει, να αναλάβει ευθύνη και να προχωρήσει στον δρόμο της διακονίας του.

Σεβασμιώτατε, Γέροντά μου, δεχθείτε μία μόνο ευχή: ο Χριστός να σας χαρίζει δύναμη και ποιμαντική έμπνευση, ώστε ο λόγος σας να ανοίγει δρόμους και η διακονία σας να οδηγεί πάντοτε τον άνθρωπο στην αλήθεια του Ευαγγελίου.

Παραπομπές

¹ Ματθ. 9, 35.

² Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Περὶ Ἱερωσύνης, Δ΄, 3, PG 48, 665–666.

³ Κολ. 4, 6.

⁴ Εφ. 4, 15.

⁵ Ιω. 10, 14.